

บทที่ 6

แนวทางการพัฒนาเมืองนครสวรรค์

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิวัฒนาการของเมืองนครสวรรค์ ในบทที่ 4 จะเห็นได้ว่าเมืองนครสวรรค์มีบทบาทที่สำคัญทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคมาตั้งแต่อดีต โดยมีบทบาทที่เกิดขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุค สาเหตุมาจากปัจจัยภายนอก อาทิ รูปแบบการปกครอง แผนพัฒนา และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีเข้ามายังเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องกันในแต่ละระดับไล่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับเมือง ตลอดจนย่านและชุมชน โดยที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือระดับเมืองที่มีผลต่อย่านและชุมชน ดังนั้นในบทนี้จึงเป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเมืองนครสวรรค์ โดยดูจากวิวัฒนาการความเป็นมาในบทที่ 4 มาประกอบกับการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในบทที่ 5

จากการศึกษาสรุปภาพรวมได้ว่า เมืองนครสวรรค์มีบทบาทที่สำคัญที่เด่นชัด คือ ด้านเศรษฐกิจในภูมิภาค และถือเป็นศูนย์กลางที่สำคัญในด้านต่างๆของพื้นที่รอบข้าง อาทิ เช่น ด้านการศึกษาด้านการปกครอง รวมทั้งด้านเศรษฐกิจโดยเมืองนครสวรรค์เป็นจุดค้าขายแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ในระดับภาค และแนวโน้มของเมืองจะมีความเจริญทางด้านต่างๆมากขึ้น แต่เมื่อศึกษาถึงลงไปจะพบว่า ในระดับย่านยังขาดการพัฒนาให้เป็นระบบ และการวางรูปแบบของย่านให้มีเอกลักษณ์ โดยให้เกิดการใช้งานที่สัมพันธ์กันในแต่ละย่าน ส่วนชุมชนภายในเมืองเองก็ยังคงมีปัญหาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนปัญหาทางด้านสังคมในรูปแบบต่างๆ

ดังนั้นจึงควรมีการวางนโยบายการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาภายในเมือง ย่านและชุมชน โดยการวางแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพของเมือง ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาในระดับเมือง ย่าน ชุมชน ให้มีทิศทางที่สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาสูงสุด ทำให้ข้อเสนอแนะนโยบายแนวทางการพัฒนาจึงแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับเมือง ระดับย่าน และระดับชุมชน เพื่อให้เกิดความละเอียดในการวางแผนในแต่ละพื้นที่ของเมือง ได้อย่างเหมาะสม และมีความสัมพันธ์กันในแต่ละระดับตั้งแต่เมือง ย่านจนถึงชุมชน แต่มีเป้าหมายทิศทางในแนวเดียวกัน

6.1 แนวทางการพัฒนาย่านและชุมชน เมืองนครสวรรค์

6.1.1 แนวทางการพัฒนาระดับเมือง

เป็นการวางแนวทางการพัฒนาออกในแนวเชิงนโยบาย เพื่อมองเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันในแต่ละระดับ โดยการวางแผนแบ่งเป็นความเหมาะสมในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และด้านสังคม โดยให้สอดคล้องกับแผนระดับจังหวัด โดยให้เมืองเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจในระดับภาค และเป็นที่ยอมรับด้านการศึกษา ด้านการปกครองในระดับจังหวัดและพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง โดยแบ่งแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ด้าน ได้แก่

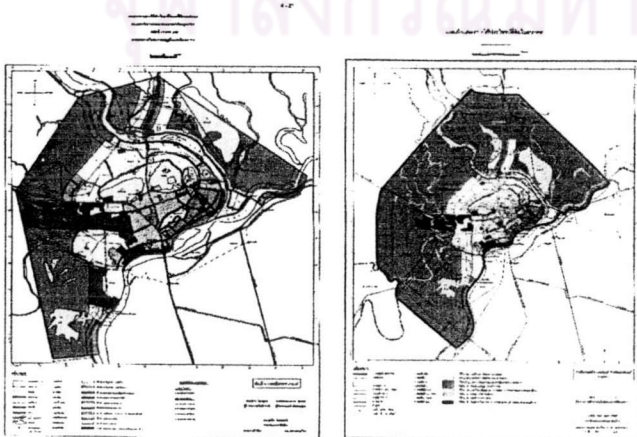
กายภาพ

ประเด็นการพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์สูงสุด

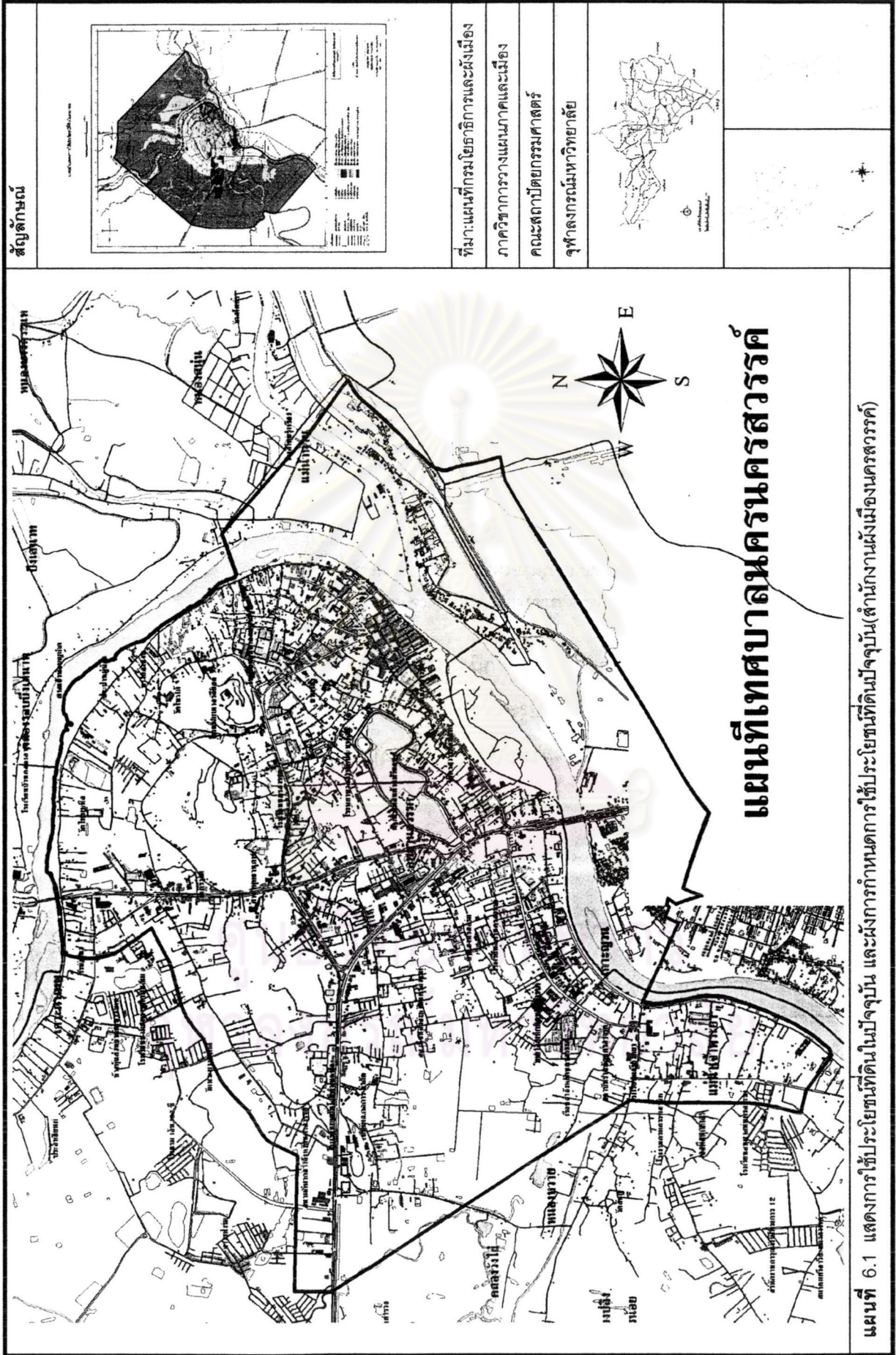
เป็นการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เกิดรูปแบบที่ชัดเจน และเป็นการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของพื้นที่นั้นๆ ให้ได้ประโยชน์สูงสุด และป้องกันปัญหาทางกายภาพ

แนวทางการพัฒนา

- วางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเมือง เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสมมีการวางแผนจัดการกับพื้นที่สาธารณะให้เกิดกิจกรรมและประโยชน์ด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมย่านและชุมชนให้มีเอกลักษณ์หรือเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมมากที่สุด

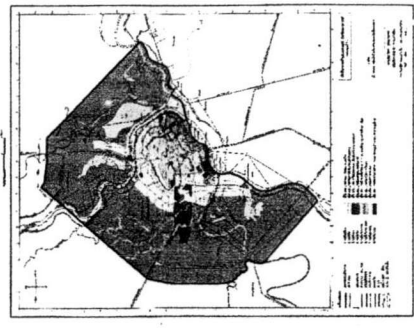
ภาพที่ 6.1 แสดงแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินจากสำนักงานโยธาและผังเมือง นครสวรรค์ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด โดยทั้งนี้ในการพัฒนาเมือง ควรมีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกต้องตามแผนการพัฒนา ปัจจุบันพื้นที่เมือง นครสวรรค์ ที่เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และพาณิชย์กรรมมีแนวโน้มขยายตัวอย่างรวดเร็ว

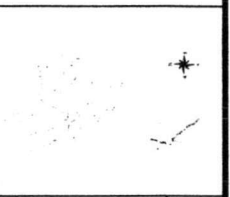
แผนที่เทศบาลนครสวรรคต

แผนที่ 6.1 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน และผังการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน (ตำแหน่งงานผังเมืองนครสวรรคต)

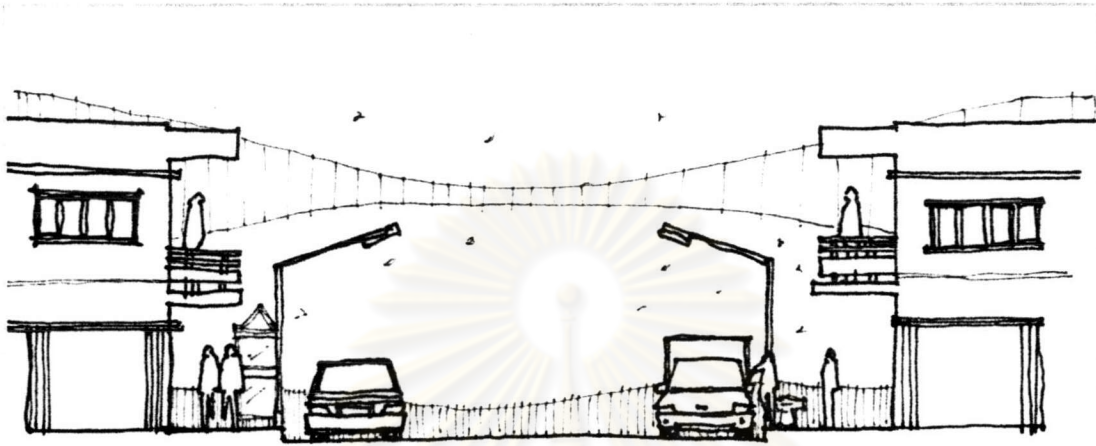
สัญลักษณ์

ที่มา: แผนที่ยกรมโยธาธิการและผังเมือง
ภาควิชาการวางแผนภาคและผังเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- มีการกำหนดควบคุมรูปแบบอาคาร ในพื้นที่ย่านสำคัญของเมือง เพื่อ กำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สอดคล้องกัน รวมถึงรูปแบบอาคารในการก่อสร้างเพื่อ เป็นการส่งเสริมด้านเอกลักษณ์ของย่านนั้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ มีความเป็นสัดส่วน และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาพที่ 6.2 การกำหนดควบคุมรูปแบบอาคาร และประเภทของอาคาร เป็นส่วนสำคัญในการสร้างภูมิทัศน์และเอกลักษณ์ ของย่าน จากรูปเป็นแนวทางการพัฒนาพื้นที่ย่านตลาดเก่า ดดยควบคุมรูปแบบและความสูงอาคารในเมือง

- มีการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินริมน้ำ โดยการสร้างพื้นที่สาธารณะริมน้ำ และการสร้างมาตรการรูปแบบการก่อสร้างอาคาร รวมถึงระยะถอยร่นบริเวณริมน้ำ เพื่อเป็น การรักษาสีเขียวและสร้างภูมิทัศน์ที่สวยงาม

ภาพที่ 6.3 แสดงแนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำในเมือง โดยมีการกำหนดระยะถอยร่นของสิ่งปลูกสร้าง และมีการก่อสร้าง แนวกันน้ำ โดยมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยในรูปแสดงบริเวณปากน้ำโพ ควรมีการถอยระยะสิ่งปลูกสร้าง และเรือนแพ

<p>สัญลักษณ์</p>	<p>บริเวณปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อการท่องเที่ยวทางเรือ</p>
	<p>แผนที่ 6.2 แสดงบริเวณพื้นที่ควมมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ และควบคุมการก่อสร้าง</p>
<p>ที่มาแผนที่กรมโยธาธิการและผังเมือง</p>	<p>ภาคศึกษการจากแผนภาคและเมือง</p>
<p>คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์</p>	<p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>

สัญลักษณ์	
	<p>ทิศทางขยายตัว</p> <p>ที่มาแผนทิศทางโยธาธิการและผังเมือง ภาคีวิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>*</p>

แผนที่ 6.3 แสดงทิศทางขยายตัวของเมือง ซึ่งต้องมีกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดิน และรูปแบบอาคาร

ประเด็นการพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอต่อความต้องการ

เป็นการปรับปรุงเพิ่มเติมด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการภายในเมือง และรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยดูจากความเหมาะสมของกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในเมือง

แนวทางการพัฒนา

- ปรับปรุงพัฒนาและสร้างถนน ทางเดินเท้า ไฟฟ้าสาธารณะ ระบบระบายน้ำ ระบบประปาอย่างทั่วถึงเพียงพอและได้มาตรฐาน เพื่อให้เมืองมีความน่าอยู่ รวมถึงเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สำหรับประชาชนในชุมชนเมืองนครสวรรค์

ภาพที่ 6.4 แสดงแนวทางการปรับปรุงด้านโครงสร้างพื้นฐานแก่เมือง โดยปรับปรุงพัฒนาและสร้างถนน ทางเดินเท้า ไฟฟ้าสาธารณะ เพื่อยกคุณภาพชีวิตชุมชน

- ปรับปรุงพื้นที่จอดรถภายในย่านการค้าเก่าและใหม่ให้มีความเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมรูปแบบย่านการค้าให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

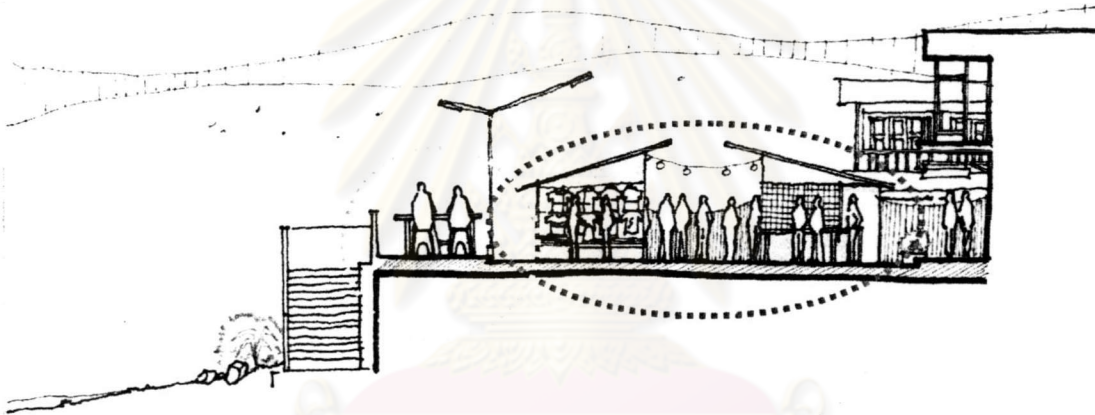
- มีการตรวจสอบความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งบำบัด พื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตคนในเมืองให้ดีขึ้น

ประเด็นการพัฒนาลักษณะภูมิทัศน์และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยว

เป็นการฟื้นฟูพื้นที่ริมน้ำและแหล่งท่องเที่ยวในเมือง ให้กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์ สวยงาม ซึ่งเป็นการนำศักยภาพที่มีอยู่ในเมือง กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการสร้างรายได้และแรงงานให้เกิดขึ้นในเมือง

แนวทางการพัฒนา

- วางแผนพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมือง และรักษาอนุรักษ์พื้นที่เก่าแก่ หรือใช้ประโยชน์กับพื้นที่ในย่านต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะย่านการค้า เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของเมืองอีกระดับหนึ่ง

ภาพที่ 6.5 แสดงแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ ย่านตลาดต่างๆ ในเมือง จากภาพเป็นการปรับรูปแบบร้านค้าแผงลอยตลาดริมน้ำ ให้มีความสวยงามและมีรูปแบบเดียวกัน

- ปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำให้เกิดการใช้ประโยชน์ โดยการสร้างเป็นลานกีฬาหรือสถานพักผ่อนริมน้ำ เพื่อให้เกิดภูมิทัศน์ที่สวยงามและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

- มีการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ว่างสาธารณะภายในเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนภายในเมือง อาทิ เช่น การสร้างพื้นที่สำหรับส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนภายในเมืองได้มาใช้ร่วมกัน โดยแบ่งเป็นระดับภายในย่านต่างๆ หรือระดับเมือง เช่น ลานกีฬา ศูนย์ให้บริการด้านการศึกษา หรือที่ประชุมสำหรับคนในชุมชน เป็นต้น

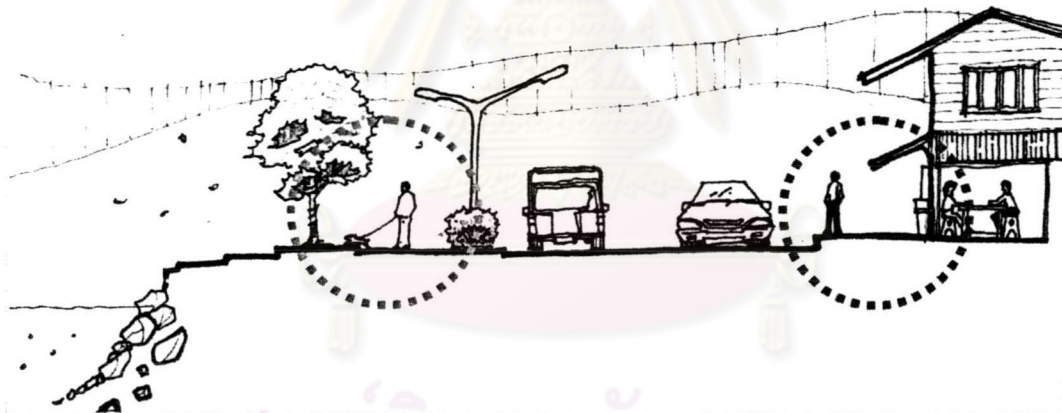

ประเด็นการพัฒนารูปแบบทางสัญจรภายในเมืองเพื่อให้เกิดความสะดวก

เป็นการพัฒนารูปแบบถนนเพิ่มเติมภายในเมือง เพื่อให้มีระบบของถนนเข้าถึงแต่ละชุมชนภายในเมืองอย่างทั่วถึง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในเมืองอีกทั้งเป็นการยกคุณภาพชีวิต

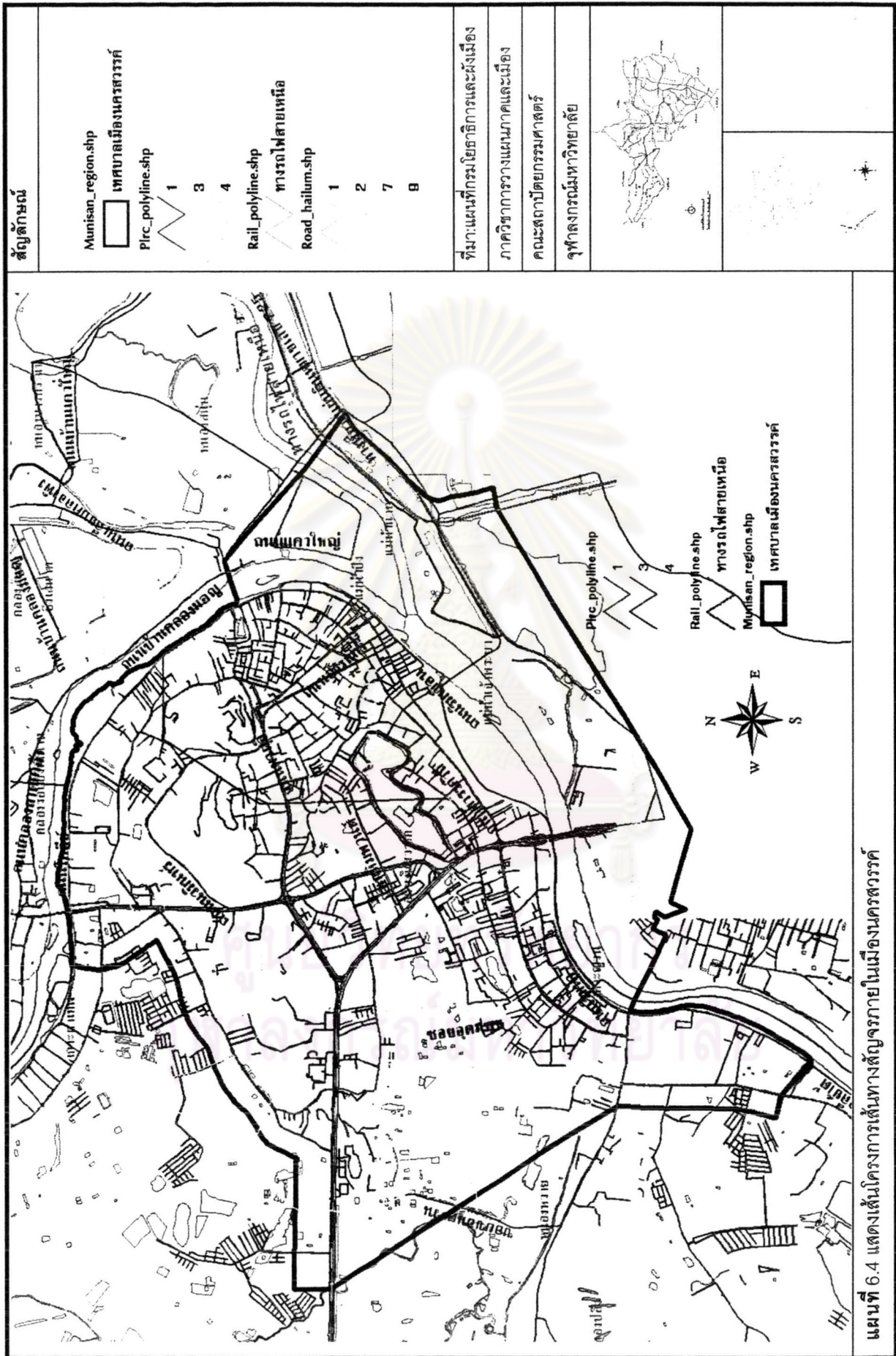
แนวทางการพัฒนา

- วางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตเทศบาลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจราจรในเมืองสะดวก คล่องตัวเป็นระเบียบและมีความปลอดภัยสูงสุด
- พัฒนาปรับปรุงรูปแบบทางสัญจรให้ได้มาตรฐาน โดยเน้นอำนวยความสะดวก ประชาชนที่ใช้ยานพาหนะ และประชาชนที่เดินเท้า สำหรับชุมชนที่อยู่อาศัย

ภาพที่ 6.6 แสดงแนวทางการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บริเวณชุมชนริมน้ำ โดยการปรับปรุงรูปแบบทางสัญจรให้ได้มาตรฐาน บริเวณเส้นทางหน้าชุมชนหน้าผา

- การจัดการดำเนินการพัฒนาเส้นทางสัญจร โดยปฏิบัติตามนโยบายและแผนการที่ได้วางไว้ เพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านคมนาคมในเมือง และเข้าถึงชุมชนต่างๆ อย่างทั่วถึง

ด้านสังคม

ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

เป็นการพัฒนาทางด้านสังคม โดยการให้โอกาสทางสังคม แก่ผู้ที่มีรายได้น้อยหรือผู้ที่มีปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้านความเป็นอยู่ ทั้งนี้พิจารณาจากความเหมาะสม

แนวทางการพัฒนา

- วางแผนพัฒนาสังคม ยกกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่น ส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริม โดยอาจเป็นการทำผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ เพื่อนำมาวางขายภายในย่านการค้าภายในเมือง เพื่อสร้างรายได้เสริม และเป็นการ

- พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นเป็นคนดี มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม และร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของไทย

- เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนและประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการออกกำลังกาย เล่นกีฬาและดูกีฬาเพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ห่างไกลยาเสพติด

ภาพที่ 6.7 การส่งเสริมอาชีพ และการให้โอกาสด้านการศึกษา ให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน ถือเป็นนโยบายการพัฒนาที่สำคัญ ในระดับเมือง

ภาพที่ 6.8 ปัจจุบันในเมืองยังมีผู้พิการและเด็กกำพร้าเดินขอบริจาคเงินภายในย่านการค้าค่อนข้างมาก

ประเด็นการพัฒนาด้านประเพณีและวัฒนธรรม

เป็นการรักษาประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเมืองนครสวรรค์ เพื่อให้ยังคงอยู่ต่อไป ซึ่งเป็นการสร้างเอกลักษณ์ให้แก่เมือง และยังส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวให้แก่เมือง

แนวทางการพัฒนา

- ปลูกฝังความรู้ความเป็นมาเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมของเมือง ให้ลูกหลานหรือผู้คนในเมืองได้รับรู้ และปฏิบัติสืบต่อไปในอนาคต อาทิ งานเทศกาลแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เทศกาลวันสำคัญทางพุทธศาสนาเป็นต้น

- สืบสานสมาคมต่อไปยังรุ่นลูก รุ่นหลาน กล่าวคือในเมืองนครสวรรค์มีสมาคมที่ก่อตั้งกันขึ้นมา อาทิ สมาคมฮากกา สมาคมแต่จิว สมาคมไหหลำ เพื่อให้ลูกหลานได้พบปะกัน และสร้างกิจกรรมซึ่งแสดงถึงความร่วมมือร่วมใจ ในการพัฒนาสังคม

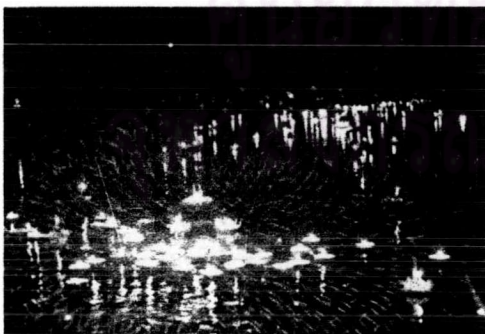
- ส่งเสริมประชาชนในการประกอบพิธีต่างๆ สืบต่อไป ทั้งนี้ควรมีการให้ความรู้แก่บุคคลต่างๆ ให้ได้รับรู้ถึงที่ไปที่มา และความสำคัญของประเพณีวัฒนธรรมเหล่านี้

ภาพที่ 6.9 รูปถ่ายอดีตสมาคมฮากกา ซึ่งเป็นสมาคมเก่าแก่ภายในเมืองนครสวรรค์

ภาพที่ 6.10 การแห่มังกรรอบเมืองในงานแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ เป็นประเพณีที่สืบต่อมาแต่อดีต

ภาพที่ 6.11 แสดงงานลอยกระทงซึ่งเป็นประเพณีพื้นบ้านชาวไทย ที่สืบมาแต่อดีต

ภาพที่ 6.12 เทศกาลแห่เจ้าพ่อปากน้ำโพ เป็นการรวมใจของชาวเมือง โดยเห็นได้จากการติดป้ายสนับสนุน

ด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจถือเป็นบทบาทสำคัญของเมืองนครสวรรค์มาตั้งแต่อดีต ดังนั้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยเป็นแนวทางส่งเสริมทางด้านการค้าและบริการ ให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับในระดับภูมิภาค

ประเด็นการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบย่านการค้า ให้มีรูปแบบที่ดี

เป็นแนวทางการพัฒนาย่านตลาดให้มีความเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ง่ายต่อการจับจ่ายใช้สอย และมีความเป็นเอกลักษณ์ ลักษณะเฉพาะ

แนวทางการพัฒนา

- พัฒมาย่านการค้าทั้งเก่าและใหม่ ให้มีรูปแบบเอกลักษณ์ที่ต่างกัน หรือจัดรูปแบบช่วงเวลา เพื่อพัฒนาพื้นที่ปูย่านตลาดเก่าให้เกิดความคึกคัก เพื่อส่งเสริมรายได้ประชากรภายในชุมชน ตลาดเก่าและใหม่
- พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานพื้นที่รอบข้างบริเวณตลาดค้าส่งแห่งใหม่ บริเวณตลาดสะพานดำ เพื่อรองรับการขยายตัวและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ
- พัฒนารูปแบบตลาดริมน้ำให้มีความเป็นระเบียบ และมีการจัดรูปแบบประเภทสินค้า เพื่อให้ง่ายต่อการซื้อขาย ซึ่งเป็นการปรับภูมิทัศน์ให้เกิดความสวยงาม เป็นการพัฒนาส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว
- การส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้มีรายได้น้อยภายในชุมชน โดยให้ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้างในเมือง ได้ทำอาชีพเสริมในวันหยุดหรือเวลาว่าง และมีการจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าภายในชุมชน โดยมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
- ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในเขต เช่น เขากบ อุทยานสวรรค์ ศาลหลักเมือง ฯลฯ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวภายในเมือง มีผู้คนจากภายนอกได้เข้ามาเที่ยวแวะชม สถานที่เหล่านี้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมรายได้ให้แก่เมืองและพัฒนาย่านการค้า

ประเด็นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากเมืองนครสวรรค์เอง ถือเป็นเมืองเก่าแก่และมีสถานที่ทางศาสนาหลายแห่ง ดังนั้นการพัฒนาปรับปรุงสถานที่เหล่านี้ให้มีภูมิทัศน์ที่ดี ก็จะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดี

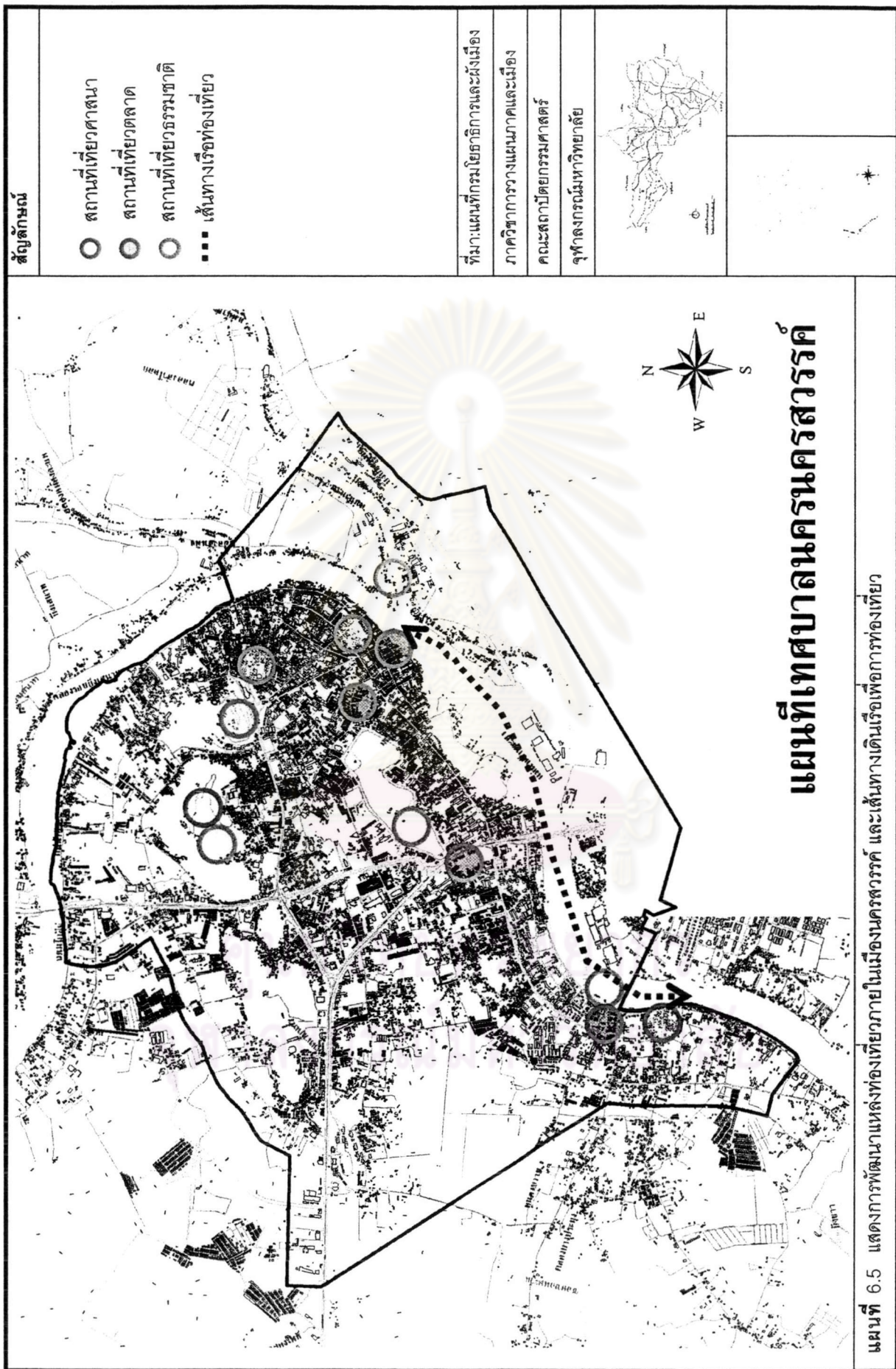
แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์แห่งท่องเที่ยวทางศาสนาให้สวยงาม มีการปลูกต้นไม้ สร้างทางเดิน และจัดกิจกรรม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 6.13 แสดงแนวทางการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ทางเข้าวัดศรีวงศ์ ให้มีความสะอาดมากยิ่งขึ้น โดยมีทั้งทางเท้าและทางรถยนต์

- พัฒนาลิ่งแวดล้อมของทรัพยากรทางธรรมชาติ เช่นบึงบอระเพ็ด แม่น้ำ ให้มีความสวยงาม และจัดกิจกรรมในแต่ละสถานที่ เช่น ชมวิถีชีวิตเรือกอแปบริเวณปากน้ำโพ, กราบไหว้บูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลตามวัดต่างๆ, ซื้อของย่านตลาดเก่าและตลาดริมน้ำ, รับประทานอาหารทะเลริมน้ำเจ้าพระยาบริเวณสะพานดำ, แวะซื้อขนมพื้นเมืองตามถนนสายหลัก
- จัดทำประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว อาจอยู่ในรูปแบบแผนที่ หรือตารางการท่องเที่ยวแบบกรุปทัวร์

6.1.2 แนวทางการพัฒนาระดับย่าน

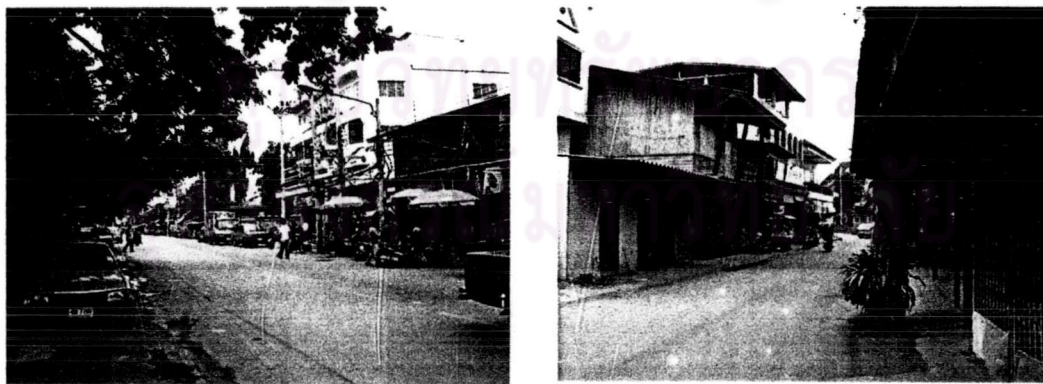
เป็นแนวทางการวางแผนการพัฒนา โดยเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่ย่านต่างๆ โดยเน้นการแก้ปัญหาในรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน เอกลักษณะของแต่ละย่าน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการใช้ที่ดินในแต่ละย่าน อีกทั้งเป็นการพัฒนาให้เกิดความสัมพันธ์ประเภทของย่านต่างๆ ภายในเมือง จึงมีการเสนอแนวทางการพัฒนาในแต่ละย่านให้มีความเหมาะสม

ย่านพักอาศัย

แนวทางการการพัฒนาแหล่งที่อยู่อาศัย ให้สอดคล้องกับแผนผังการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสภาพสังคมที่น่าอยู่ โดยได้แบ่งออกเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยดั้งเดิม แหล่งที่อยู่อาศัยใหม่ และแหล่งที่อยู่อาศัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาดังนี้

แหล่งที่อยู่อาศัยดั้งเดิม

ได้แก่ แหล่งชุมชนที่อยู่อาศัยเดิมในเมือง ที่มีความผูกพันกับเมืองมาตั้งแต่อดีต และสภาพชุมชนในปัจจุบันเริ่มเกิดความเสื่อมโทรม หรือเกิดปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ ดังนั้นเพื่อให้เกิดแหล่งที่อยู่อาศัยที่ดีขึ้นและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนจึงมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

ภาพที่ 6.14 แสดงสภาพปัญหาภายในย่านที่อยู่อาศัยเดิม ส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ทางเดินเท้า พื้นที่สาธารณะทรุดโทรม รูปแบบที่อยู่อาศัยที่ขาดการควบคุม

- ใช้ผังเมืองเป็นกรอบในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- พัฒนาระบบจราจร ถนน ทางเท้า ระบบระบายน้ำ ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้าสาธารณะ

- ปรับปรุงระบบประปาให้ได้มาตรฐาน ท่อถึงและเพียงพอ
- พัฒนาระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- จัดการพัฒนาพื้นที่โล่งสาธารณะภายในชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่

แหล่งที่อยู่อาศัยใหม่

เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยที่เกิดขึ้นมาใหม่ เช่น โครงการบ้านจัดสรรต่างๆในเมือง หรืออพาร์ทเมนท์ ที่เกิดขึ้นมากในเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มนักศึกษา และผู้ที่เข้ามาเช่าเพื่อทำงานยังพื้นที่ โดยปัญหาของแหล่งที่อยู่อาศัยประเภทนี้ส่วนใหญ่ เป็นลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดิน อาทิการใช้พื้นที่เกินพื้นที่สาธารณะ การขยายต่อเติมอาคารผิดประเภท แหล่งชองสุ่มของสิ่งเสพติด ดังนั้นเพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาเหล่านี้ จึงเสนอแนะให้มีการพัฒนาดังนี้เป็นไป

ภาพที่ 6.15 ภายในพื้นที่แหล่งที่อยู่เกิดใหม่ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินผิดประเภท การต่อเติมอาคารไม่เหมาะสม ละมีการใช้พื้นที่ลูก้าสาธารณะ เช่นกีดขวางทางเดิน

- มีการตรวจสอบควบคุมการต่อเติมอาคาร อย่างต่อเนื่อง
- ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ผิดประเภท และควบคุมลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกต้องตามข้อกำหนด
- ปลูกจิตสำนึกในด้านการดูแลรักษาชุมชน และควบคุมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แหล่งที่อยู่อาศัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เป็นการกำหนดทิศทางการขยายตัวของเมืองให้มีความเป็นระบบ หรือสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเมือง เพื่อให้ง่ายต่อการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ และทำให้เมืองมีลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีประสิทธิภาพ

โดยจากแนวความคิด *Alonso (1960)*, *Seagle (1970)*, *Button (1976)* กล่าวถึงการเลือกที่พักอาศัยในลักษณะที่คล้ายคลึงกันว่า บริเวณที่พักอาศัย จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ใกล้กับสถานที่ทำงาน ความสะดวกสบายของการเข้าถึง และคุณภาพของสิ่งแวดล้อม เช่น ลักษณะด้านสังคมของมนุษย์ สภาพธรรมชาติ การบริการสาธารณะ ความพึงพอใจที่ได้รับจากที่แห่งนั้น และความรู้สึกสนิทสนมกับเพื่อนบ้านเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ

ซึ่งแนวความคิดดังกล่าว น่าจะเป็นกรอบแนวคิดหนึ่ง ที่สามารถนำมาพัฒนาย่านที่พักอาศัยภายในเมืองนครสวรรค์ โดยการกำหนดแหล่งที่อยู่อาศัยใหม่ควรสอดคล้องกับ แผนการพัฒนาเมือง และโครงการภาครัฐและเอกชน อาทิเช่น ที่พักอาศัยประเภทอพาร์ทเมนท์ควรอยู่รองรับกับสถาบันการศึกษา หรือมีที่อยู่อาศัยประเภท (Mix Use) เพื่อให้การใช้ชีวิตของผู้อยู่อาศัยได้ใช้ชีวิตในพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้มีความผูกพันกันในชุมชน

ภาพที่ 6.16 แสดงที่ตั้งสถาบันการศึกษา ซึ่งอยู่ในช่วงก่อตั้ง ดังนั้นควรมีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัว

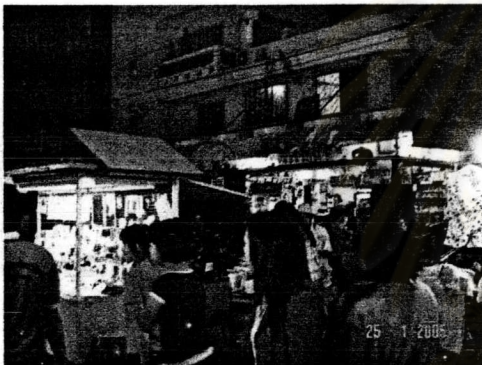

ภาพที่ 6.17 แสดงที่ตั้งพาณิชย์กรรม ซึ่งควรมีกำหนดรูปแบบที่พักอาศัย เพื่อสอดคล้องกับย่าน

ย่านการค้าตลาดเก่า

เป็นตลาดเก่าแกในเมือง และมีบทบาทมากในอดีต ได้แก่ ตลาดริมน้ำ ตลาดเทศบาล ตลาดสะพานดำ เป็นต้น เพื่อให้การค้าภายในย่านตลาดเก่าดีขึ้นและคงอยู่ได้

- ควรมีการพัฒนารูปแบบของตลาดให้ดีขึ้น
- มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมน้ำ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการค้าชายริมน้ำ
- มีการพัฒนาที่จอดรถ หรือคนในบริเวณใกล้เคียง ควรส่งเสริมให้ใช้ทางเท้าหรือจักรยานยนต์ โดยทั้งนี้ต้องมีการออกแบบทางเท้าและภูมิทัศน์
- มีการพัฒนาสาธารณูปการให้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมการค้าย่านตลาดเก่า

ภาพที่ 6.18 ย่านตลาดเก่าส่วนใหญ่มีปริมาณที่จอดรถไม่เพียงพอ และมีภูมิทัศน์ไม่ค่อยสวยงาม ทำให้ตลาดเริ่มซบเซา ควรมีการใส่กิจกรรมใหม่ลงไปเช่นพื้นที่นั่งเล่นริมน้ำ กับตลาดเปิดท้ายที่เป็นระเบียบ และประเภทสินค้า

ย่านการค้าพาณิชย์กรรมใหม่

เป็นประเภทการค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้างสรรพสินค้าต่างในเมือง เพื่อให้การค้าภายในย่านพาณิชย์กรรมใหม่นี้ มีการขยายตัวและมีบทบาทในระดับภาค ควรมีการพัฒนาพื้นที่ ให้มีความเหมาะสม และรองรับผู้คนจากภายนอกได้

- ควรมีการพัฒนารูปแบบของย่านให้ดีขึ้น มีระบบโครงสร้างพื้นฐานครบครัน
- มีระบบการสัญจรที่ดี มีการเข้าถึงง่ายไม่แออัด มีปัจจัยที่ส่งเสริมธุรกิจเหล่านี้ เช่น ธนาคาร ศูนย์กลางการบริการประเภทต่างๆ

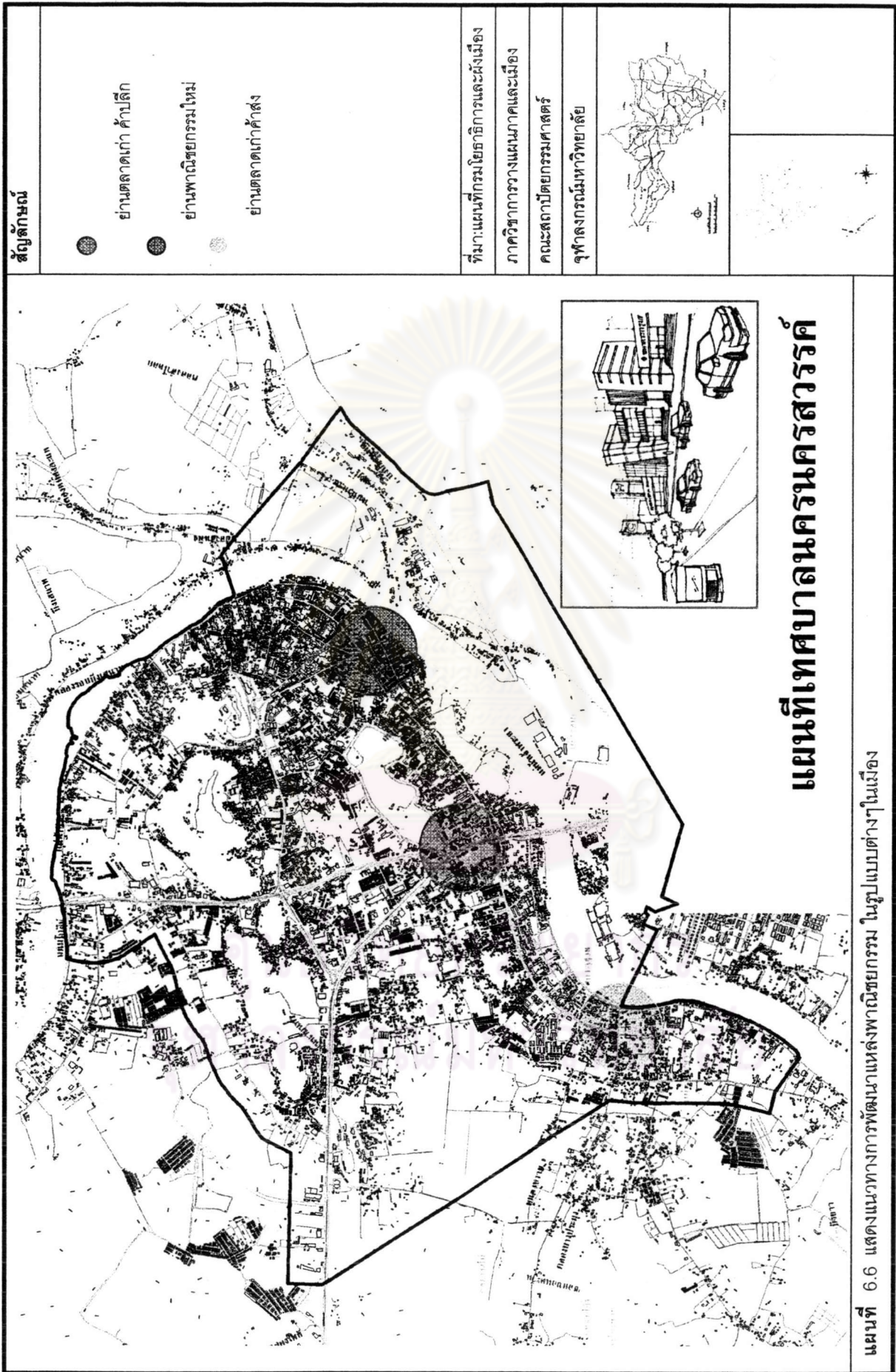
- มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาจมีการกำหนดรูปแบบอาคารพาณิชย์กรรม อาจให้มีการอนุญาตก่อสร้างอาคารที่มีขนาดสูงได้ แต่เป็นไปในด้านพาณิชย์กรรม หรือธุรกิจประเภทต่างๆ
- มีการพัฒนาสาธารณูปการให้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมการค้าย่านพาณิชย์กรรมใหม่ เช่นที่จอดรถ ทางเท้าที่มีมาตรฐานโดยสามารถเดินติดต่อกันได้
- กำหนดรูปแบบกิจกรรมประเภทการค้า โดยหลีกเลี่ยงบริเวณพลโยธิน เพื่อลดการจราจรที่หนาแน่น ซึ่งอาจมีการจัดรูปแบบกิจกรรมด้านหลังอาคาร และสร้างทางสัญจรเป็นระบบตารางเพื่อลดความแออัด
- การขออนุญาตประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่ เช่นห้างสรรพสินค้า ควรมีการกำหนดระยะ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อย่านการค้าเก่า

ภาพที่ 6.19 แสดงแนวทางการพัฒนาย่านพาณิชย์กรรมใหม่ บริเวณถนนสายพลโยธิน โดยมีรูปแบบเป็นย่านธุรกิจของเมือง เพื่อส่งเสริมบทบาทด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค

ภาพที่ 6.20 แสดงสภาพปัจจุบันในย่านเศรษฐกิจ บริเวณถนนพลโยธิน

ภาพที่ 6.21 แสดงแนวความคิด
ในการพัฒนาย่านพาณิชย์กรรม
บริเวณถนนพหลโยธิน เพื่อ
ส่งเสริมบทบาทด้านเศรษฐกิจ
การค้า ในระดับภูมิภาค

ย่านพื้นที่สาธารณะ

- ปรับปรุงและพัฒนาอุทยานสวรรค์ให้ประชาชนออกกำลังกาย เล่นกีฬาและพักผ่อนหย่อนใจ
- อนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันและลดปัญหามลพิษ รวมทั้งส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมและให้บริการด้านสุขอนามัยแก่ประชาชนทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และปรับปรุง และกวดขันในเรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- มีการพัฒนารูปแบบสวนสาธารณะ ให้ดีอยู่เสมอ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน และควรพัฒนาพื้นที่ริมน้ำหรือพื้นที่โล่งในชุมชน เป็นสวนออกกำลังกายขนาดเล็ก เพื่อให้เมืองมีความน่าอยู่
- ปรับปรุงภูมิทัศน์ตามเส้นทางคมนาคม ควบคุมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- สร้างสถานที่พักผ่อนตามพื้นที่สาธารณะ โดยการปรับปรุงพื้นที่ริมแม่น้ำ รวมทั้งออกมาตราการควบคุมการก่อสร้างบริเวณริมแม่น้ำ

ย่านศาสนสถาน

เพื่อเป็นการอนุรักษ์โบราณสถาน และคงเอกลักษณ์ของเมืองนครสวรรค์

- มีการปรับปรุงโบราณสถานให้คงสภาพที่ดี
- สร้างระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สำหรับสถานที่ศาสนาเหล่านี้
- ส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวภายในเมือง เพื่อเป็นการนำรายได้และสร้างงานให้แก่

ชุมชน

- ปรับปรุงภูมิทัศน์ตามศาสนสถานเหล่านี้ เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- มีการจัดแผนที่ท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์

ย่านสถานศึกษา

เพื่อรองรับการขยายตัวของสถานศึกษาในอนาคต โดยที่นี้จะกล่าวถึงมหาวิทยาลัยมิตดล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะมีแนวโน้มที่จะขยายใหญ่โตยิ่งขึ้น

- กำหนดลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อรองรับการขยายตัวของมหาวิทยาลัย
- สร้างระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สำหรับสถานที่ศึกษา

ภาพที่ 6.22 จากกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มักมีผลต่อเมือง กล่าวคือพอมหาวิทยาลัยขยายใหญ่โตขึ้น จะเสริมสร้างให้เมืองขยายตามไปด้วย ดังนั้นต้องมีการวางแผนเพื่อรองรับการขยายตัวของมหาวิทยาลัย

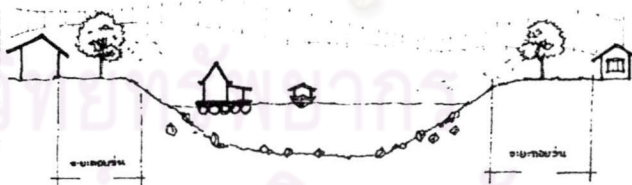
6.1.3 แนวทางการพัฒนาระดับชุมชน

ในเนื้อหาส่วนนี้เป็นการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหภายในชุมชน ที่ได้ทำการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยเป็นการดึงลักษณะเด่นภายในชุมชน นำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ชุมชนเรือนแพ

จากการศึกษาสภาพชุมชนเรือนแพถือเป็นสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ของชุมชนแบบไทยโบราณ ประกอบกับชาวบ้านที่อยู่อาศัยก็เป็นชาวเมืองเก่าแก่ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเหล่านี้ไว้ โดยอาจจัดเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต และลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่ควรอนุรักษ์ และจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- พัฒนาด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นแก่ชาวเรือนแพ
- ส่งเสริมอาชีพเสริมให้ชาวเรือนแพ โดยอาจสร้างเรือนแพต้นแบบเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศึกษา โดยให้ชาวเรือนแพเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต และประวัติความเป็นมา

ภาพที่ 6.23 แสดงการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในเรือนแพ ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งปัจจุบันควรมีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศึกษา

ชุมชนหน้าผา

จากการศึกษาชุมชนหน้าผาถือเป็นชุมชนเก่าแก่ของเมือง โดยเป็นชุมชนที่มีองค์ประกอบค่อนข้างครบ เช่นวัด ศาลเจ้า โรงเรียน ชุมชน และธรรมชาติ ซึ่งอยู่ติดกับแม่น้ำ

ปิง แต่พื้นที่บริเวณดังกล่าวกลับไม่มีการใช้ประโยชน์ ดังนั้นแนวความคิดในการพัฒนา จึงควรมีการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อให้คนในและนอกชุมชน ได้มีโอกาสเข้ามาใช้ อีกทั้งเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้แก่เมือง

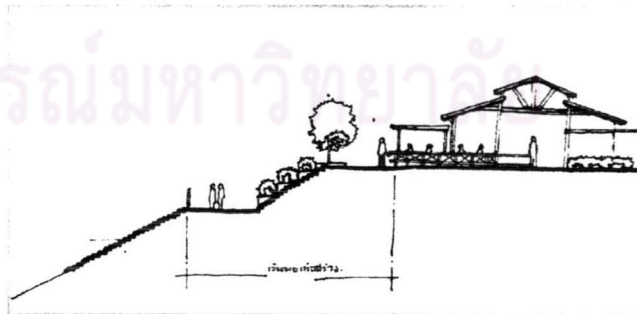
ภาพที่ 6.24 ภายในชุมชนหน้าผาควรมีการปรับปรุงพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำ ให้เป็นพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมาใช้งาน อีกทั้งสร้างทางเท้าเพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ชุมชน

ชุมชนสะพานดำ

ชุมชนสะพานดำถือเป็นชุมชนที่มีเอกลักษณ์ด้านการค้า โดยปัจจุบันมีโครงการสร้างตลาดค้าส่งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งพื้นที่นี้ยังมีส่วนร้านอาหารริมน้ำ ซึ่งมีความคึกคักในยามค่ำ โดยปัญหายังคงเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน และปัญหาการใช้พื้นที่ดินสาธารณะริมน้ำ ข้อเสนอแนะจึงหาวิธีการปรับปรุง ดังนี้

- ควรมีการปรับปรุงตลาดสะพานดำให้มีความสวยงามมากขึ้น
- มีการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินริมน้ำ โดยมีการก่อสร้างรั้วออกมาจาก

ริมน้ำ เพื่อเป็นการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 6.25 มีการควบคุมพื้นที่ริมน้ำ โดยทำเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อให้คนได้มาใช้งานในบริเวณดังกล่าว

ชุมชนตลาดริมน้ำ

ชุมชนตลาดริมน้ำ ถือเป็นย่านเศรษฐกิจเก่าแก่ของเมืองมาตั้งแต่อดีต และได้ชบเซาเมื่อเริ่มมีถนน แต่ปัจจุบันได้มีการจัดตลาดเปิดทำยริมน้ำ จึงทำให้เกิดความคึกคักมากยิ่งขึ้น แต่ร้านค้าเก่าแก่มากมายเริ่มได้รับผลกระทบจากร้านสะดวกซื้อ หรือห้างสรรพสินค้า ทำให้การพัฒนาจึงควรมีการกระตุ้นกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือค้าโอกาสการขายแก่ร้านค้าเดิม จึงเสนอแนะแนวทางการพัฒนาดังนี้

- ปรับปรุงรูปแบบตลาดให้น่าเดิน มีสินค้าที่แปลกใหม่
- มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมน้ำให้มีความสวยงาม
- มีร้านค้าขายอาหารริมน้ำ เพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว
- มีการควบคุมรักษาความสะอาด ทัศนภาพสิ่งแวดล้อม

ชุมชนการอนุรักษ์ตลาดใต้

เป็นชุมชนใหม่ที่เกิดขึ้น โดยกำลังมีการขยายในเมืองอย่างมากในปัจจุบัน โดยที่ชุมชนนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มข้าราชการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์ราชการของจังหวัด ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีเกี่ยวกับด้านการใช้งาน โดยแนวทางที่เสนอแนะ จึงเป็นการเสริมปัจจัยที่ควรจะมีในชุมชนที่พักอาศัย และส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เสริม

- มีการสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานให้พอเพียงต่อความต้องการของชุมชน
- ส่งเสริมให้มีการค้าขายหรือบริการขนาดเล็กในชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว

ภาพที่ 6.26 ส่งเสริมให้มีการค้าขายหรือบริการภายในชุมชน เพื่อให้เกิดรายได้เสริมภายในชุมชน

ชุมชนพัฒนาการ(วัดศิรีวงศ์)

เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่เชิงเขาวัดศิรีวงศ์ ซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมืองที่สำคัญ จึงควรมีการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับการเป็นชุมชนแหล่งท่องเที่ยว โดยมีข้อเสนอแนะการพัฒนา ดังนี้

- มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน ตลอดจนปรับปรุงด้านภูมิทัศน์
- ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เสริม โดยการนำผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจเกี่ยวกับเมือง ออกมาค้าขายแก่นักท่องเที่ยว
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ทางเดินเท้า ระบบแสงสว่าง และด้านความปลอดภัย

ภาพที่ 6.27 แสดงการปรับปรุงทางขึ้นวัดศิรีวงศ์ ให้มีความสวยงาม และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

6.2 บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยวิวัฒนาการความเป็นมาของเมืองนครสวรรค์ ต่อเนื่องมาจนถึงสภาพปัจจุบันของเมืองนครสวรรค์ ในแง่มุมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการตั้งถิ่นฐาน รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน เอกลักษณะประเพณีวัฒนธรรม ที่สืบต่อกันมาแต่ยุคสมัย ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของเมือง โดยเป็นการบ่งชี้ถึง การวางแผนนโยบายต่างๆลงไปยังพื้นที่ จะเกิดผลต่อพื้นที่โดยผลดังกล่าวอาจเป็นทั้งด้านดีหรือด้านลบก็ได้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการตัดถนนภายในเมืองนครสวรรค์ โดยไม่ได้คำนึงถึงวิถีชีวิตริมน้ำหรือการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำควบคู่ไปกับพื้นที่ถนนภายในเมืองที่ไม่สอดคล้องกัน ทำให้พื้นที่ริมน้ำภายในเมืองนครสวรรค์ขาดการพัฒนาเป็นผลให้พื้นที่ริมน้ำแทบไม่มีบทบาทใดๆต่อเมือง ซึ่ง

ส่งผลไปยังชุมชนที่อยู่บริเวณริมน้ำเก่าเริ่มซบเซาลงไปเรื่อยๆ ทำให้เราได้เรียนรู้ว่าการวางแผนพัฒนาใดๆก็ตาม ควรได้มีการเรียนรู้ถึงวิวัฒนาการความเป็นมาของเมือง และวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่

สำหรับเมืองนครสวรรค์ที่ได้ทำการวิจัยในเนื้อหาภายในเล่ม กล่าวได้ว่าเมืองนครสวรรค์ปัจจุบัน ภายในเมืองเป็นแหล่งการค้าและบริการเป็นส่วนใหญ่ มีศูนย์การค้าหลากหลายประเภท มีทั้งส่วนที่กำลังจะเกิดขึ้น และส่วนที่กำลังซบเซา มีย่านที่เกิดขึ้นใหม่และย่านที่กำลังลดบทบาทลงไป ทั้งนี้การวางแผนการพัฒนาจึงมีการพัฒนาย่านเก่าแก่ โดยการพัฒนาทางด้านกายภาพ และคิดสร้างกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อให้พื้นที่ที่เริ่มซบเซากลับมีชีวิตชีวา โดยที่ยังคงเอกลักษณ์เดิมหรือเปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมโดยคำตอบในส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญ เพราะประชาชนในพื้นที่เป็นตัวบ่งชี้แนวทางที่สำคัญ แต่ในเนื้อหาการวิจัยเล่มนี้ เนื้อหาส่วนที่สำคัญคือส่วนของวิวัฒนาการความเป็นมาของเมือง ย่านและชุมชนนครสวรรค์ เพราะเป็นตัวอธิบายการเปลี่ยนแปลงรวมถึงปัจจัยภายนอกและภายในที่มีผลต่อเมือง รวมทั้งเอกลักษณ์ของเมือง ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา เป็นเพียงแนวความคิด เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในหลากหลายทางเลือกในการพัฒนาเมืองให้ดีขึ้น ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อให้ทันกับปัญหาและทิศทางที่ควรจะดำเนินต่อไปในอนาคต เช่น ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยล้มเหลวเกิดขึ้น แต่ในอนาคตมหาวิทยาลัยนี้มีการขยายใหญ่ขึ้น จะส่งผลให้พื้นที่บริเวณรอบข้างมีบทบาทขึ้นมา จากเมืองนครสวรรค์ที่มีเศรษฐกิจที่โดดเด่น ก็จะเป็นเมืองการศึกษาควบคู่กันไป การวางแผนการพัฒนาก็ต้องให้ความสำคัญกับพื้นที่รอบข้างมากกว่าเดิม

ปัจจุบันเมืองนครสวรรค์มีบทบาททางด้านเศรษฐกิจในระดับประเทศ และเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงระหว่างภาคเหนือและภาคกลาง โดยเป็นเมืองด้านการค้าและบริการระดับภาค รวมถึงด้านการปกครอง และการศึกษา ส่วนในระดับเมืองมีการพัฒนาไปอย่างช้าๆ โดยแปรผันตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศสภาพ เนื่องจากภายในเมืองนครสวรรค์ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการค้าและบริการ รูปแบบปัญหาภายในเมือง ส่วนใหญ่เป็นในระดับย่านและชุมชน ด้านระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนปัญหาทางด้านสังคม ที่เกิดจากโอกาสทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน และแนวทางการพัฒนาที่ยังลงไปไม่ถึงชุมชน

จากผลการวิเคราะห์ความเป็นมาของเมืองนครสวรรค์ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนา ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับเมืองพัฒนา ทางด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับการขยายตัวในอนาคต ส่วนในระดับย่าน ได้สร้างเอกลักษณ์ที่ชัดเจนในแต่ละย่าน รวมถึงแผนการฟื้นฟูย่านเก่าให้เกิดกิจกรรมที่น่าสนใจ ส่วนในระดับชุมชน ได้กำหนดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อรองรับชุมชน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตในแต่ละชุมชนให้ดีขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะ

การทำการวิจัยครั้งต่อไปควรดูข้อมูลเปรียบเทียบในแต่ละด้าน โดยสังเกตการเปลี่ยนแปลง ในแต่ละย่าน กิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจุดหน้าสังเกตซึ่งอาจเป็นไปได้ในระยะยาวคือ บริเวณพื้นที่มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งถ้ามหาวิทยาลัยมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ก็จะมีส่งผลให้บริเวณดังกล่าวมีกิจกรรม อาทิ เช่น การค้าการบริการ ที่พักอาศัย ฯลฯ โดยจะส่งผลต่อเมือง ย่านและชุมชน ส่วนด้านการศึกษาและเก็บข้อมูล ควรเป็นไปดังนี้

1. เนื้อหาเล่มนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเพียงนิสิตที่ศึกษา และกระบวนการประมวลผลก็ใช้กระบวนการคิดเพียงกว้างๆ ซึ่งในทางปฏิบัติจริง ควรจัดให้มีคณะกลุ่มผู้ทำงานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานวิชาแต่ละด้าน เพื่อการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านอย่างถูกต้อง และการวางแผนพัฒนาจะได้ครอบคลุมปัญหาแต่ละด้าน

2. เนื่องจากระยะเวลาและกลุ่มคณะผู้ทำงานมีจำนวนจำกัด ทำให้การวิจัยข้อมูลอาจไม่ละเอียดถี่ถ้วนเท่าที่ควร ดังนั้นการทำงานทางด้านนี้จึงควรมีการจัดหน่วยงานแต่ละฝ่ายให้เหมาะสม ในระยะเวลาที่เหมาะสม

3. การทำวิจัยในเนื้อหาเล่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นการเก็บข้อมูลโดยได้จากประชาชนในท้องถิ่น และจากงานวิจัยอื่นๆ มาเรียบเรียงเนื้อหา และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัย เพียงคนเดียวซึ่งในส่วนนี้ อาจทำให้การวิเคราะห์ปัญหาแต่ละด้านอาจไม่ละเอียด จึงควรมีการให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดและตัดสินใจกับการแก้ปัญหาในพื้นที่ของตนเอง ทั้งนี้ควรมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละแขนง เป็นผู้คอยชี้แนะข้อดี-ข้อเสีย เพื่อให้เกิดประโยชน์ยังพื้นที่สูงสุด